

Wegwijzer juridische aspecten

1. Inleiding

Het werk van veiligheidsregio's (VR) is voor een groot deel juridisch van aard. De wet bepaalt welke taken de VR heeft, hoe de VR is georganiseerd en op welke wijze de financiering van de VR plaatsvindt. Ook is in de wet vastgelegd van welke bevoegdheden toezichthouders van de VR gebruik kunnen maken bij de uitoefening van hun taken en welke verplichtingen ze daarbij in acht moeten nemen. Deze wegwijzer beschrijft op hoofdlijnen de juridische aspecten waarmee de toezichthouder van de VR, werkzaam op het gebied van de industriële veiligheid, in de dagelijkse praktijk te maken krijgt. De tekst bevat verwijzingen naar modellen, wegwijzers en andere documenten die elders in het juridisch dossier zijn te vinden.

2. Taken voor gemeenten

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaalt in artikel 2 dat het college van burgemeester en wethouders is belast met de organisatie van de brandweezorg en de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Tot de brandweezorg behoort:

- het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
- het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand (artikel 3 Wvr).

3. Wettelijke taken voor veiligheidsregio's

Op grond van artikel 9 Wvr zijn de colleges van burgemeester en wethouders verplicht een gemeenschappelijke regeling te treffen, waarbij een VR wordt ingesteld. Bij deze regeling moeten de colleges van BenW onder andere de volgende taken en bevoegdheden overdragen aan het bestuur van de veiligheidsregio (zie artikel 10 Wvr):

- het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises;
- het adviseren van BenW over de brandweezorg;
- het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.

De wetgeving geeft daarnaast de volgende taken en bevoegdheden aan het bestuur van de VR:

- opstellen crisisplan waarin de organisatie, de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing worden beschreven (artikel 16 Wvr);
- opstellen rampbestrijdingsplannen voor o.a. VR-plichtige inrichtingen (artikel 17 Wvr en 6.1.1 Besluit veiligheidsregio's);
- het aanwijzen van inrichtingen die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken (artikel 31 Wvr);
- het aanwijzen van toezichthouders die toezien op de naleving van de bedrijfsbrandweerverplichtingen en de verplichtingen van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo) die gelden voor VR-plichtige inrichtingen;
- het opleggen van een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom voor geconstateerde overtredingen van de bedrijfsbrandweerverplichtingen of het Brzo (Brzo alleen voor VR-plichtige inrichtingen);
- beoordelen van veiligheidsrapporten die op grond van het Brzo zijn ingediend (artikel 16 Brzo);

- medewerking verlenen aan het opstellen van een inspectieprogramma (artikel 24 Brzo);
- het verlenen van adviezen aan het bevoegde gezag Wabo (die deze adviezen moet vragen) over vergunningaanvragen die betrekking hebben op inrichtingen waar (artikel 2.26, derde lid, Wabo en artikel 6.3 in samenhang met bijlage I, onderdeel C, onder 3.1 en 17 van het Besluit omgevingsrecht):
 - o ontplofbare stoffen, preparaten of producten worden vervaardigd, bewerkt, verwerkt, verpakt of herverpakt, opgeslagen of overgeslagen (ook het Vuurwerkbesluit kent de verplichting voor het bevoegd gezag om advies te vragen aan het bestuur van de veiligheidsregio);
 - o met vuurwapens wordt geschoten of met ontvlambare of ontplofbare voorwerpen wordt geworpen;
- het verlenen van adviezen over het groepsrisico en de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting (artikel 12 BEVI);

De door het bestuur van de VR ingestelde (regionale) brandweer heeft bovendien o.a. tot taak het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Onder deze wettelijke taak kunnen bijvoorbeeld worden begrepen het geven van advies aan:

- het bevoegde gezag Wabo over handhavingsvraagstukken of naar aanleiding van kennisgevingen, die op grond van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 zijn gedaan;
- de Arbeidsinspectie over de handhaving van de ARIE-regeling.

4. Bevoegdheden en verplichtingen bij toezicht

Voor het uitoefenen van toezichtstaken hebben toezichthouders die als zodanig zijn aangewezen door het bestuur van de VR, een aantal bevoegdheden tot hun beschikking. Deze bevoegdheden zijn beschreven in het model nota handhavingsbeleid. Tevens hebben toezichthouders zich te houden aan een aantal verplichtingen en mogen ze niet onbeperkt gebruik maken van hun bevoegdheden. Ook dit staat beschreven in dat model.

Voor het aanwijzen van toezichthouders is een model aanwijzingsbesluit beschikbaar.